

Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky		
Bojový řád jednotek požární ochrany - taktické postupy zásahu		
Název:		6
Zásah v železničním tunelu	Metodický list číslo	S
Gestorem ředitelství Hasičské záchranné služby	Vydáno dne: 29. října 2001	Stran: 3

I.

Charakteristika

- 1) Zásah v železničním tunelu je charakteristický těmito faktory:
 - a) malá viditelnost, teplo, žíhavé plameny, silné zakouření,
 - b) stísněný prostor a tím i ztížená přístupnost k vlakové soupravě,
 - c) překonávání značných vzdáleností výhradně pěšky po železničním svršku,
 - d) fyzicky náročná doprava technických prostředků,
 - e) nedostatek vody,
 - f) špatný přístup k portálům tunelu,
 - g) zpravidla nemožnost radiového spojení uvnitř tunelu a mezi portály tunelu,
 - h) minimální možnosti na odvětrání.
- 2) Při zásahu je třeba respektovat *nebezpečí na železnici* a dodržovat z toho vyplývající bezpečnostní opatření.
- 3) Výjimečně má tunel vybavení pro zásah - záchranná a úniková cesta, osvětlení, záchranný výtah, hydrantová síť nebo nezavodněný rozvod vody, spojení mezi portály, umělé odvětrání, nástupní plocha pro zásah.

II.

Úkoly a postup činnosti

- 4) Zásah je nutné provádět z důvodu odborných činností a manipulací ve spolupráci s personálem železnice a o zásahu je nutné informovat operační středisko HZS ČD, jeho prostřednictvím povolat jednotku HZS ČD a vyzoomět odpovědné zaměstnance železnic pokud tak nelze učinit přímo. Odpovědnými zaměstnanci železnic jsou:
 - a) výpravčí ve službě nebo elektrodispečer - zajistí vypnutí trakčního vedení s ohledem na rozsah a druh zásahu nad příslušnou staniční kolejí v místě zásahu příp. společně s potřebným počtem sousedících kolejí nebo nad traťovou kolejí v místě zásahu, příp. dvou a více traťových kolejí, příp. i nad souběžnou traťovou kolejí; jednotka HZS ČD je oprávněna provést zajištění vypnutého stavu TV (tzv. zkratování),
 - b) dispečer generálního ředitelství ČD nebo oblastního podnikového ředitelství - zajistí vyloučení dopravního provozu,
 - c) výpravčí přílehlých ŽST - zajistí vyloučení dopravního provozu a zajistí odtažení vozidel,
 - d) strojvedoucí nebo jiný oprávněný zaměstnanec, který je oprávněn řídit HŽV příslušného druhu trakce a uvést HŽV do bezpečného stavu; ten také poskytne informace, na požádání odpojí průběžný kabel VN (1 až 3 kV) a zajistí před zásahem bezpečný stav HŽV.
- 5) O způsobu zásahu v železničním tunelu rozhoduje:
 - a) druh události v tunelu - požár, nehoda bez požáru,

- b) druh vlaku - osobní (počet ohrožených osob), nákladní (zde druh nákladu s ohledem na rozvoj požáru nebo únik nebezpečné látky),
 - c) konstrukce tunelu - délka tunelu a počet železničních kolejí, popř. počet tunelových rour, trakční vedení, elektrické kabely zabezpečovacího zařízení,
 - d) vybavení tunelu pro zásah (přístupové, nástupní a zásahové cesty, zdroje požární vody, nouzové osvětlení, únikové cesty).
- 6) Zásah podle okolností zjištěných průzkumem předpokládá:
- a) vypnutí TV a zajištění vypnutého stavu TV a dále je nutno posoudit nutnost vypnutí dalšího vybavení tunelu (např. el. napětí v kabelech),
 - b) vyloučení provozu v tunelu,
 - c) povolání dostatečného množství sil a prostředků, je nutné počítat s nutností dálkové dopravy vody, použití velkého množství dýchací techniky a střídání nasazených hasičů a použití ochranných prostředků při úniku nebezpečných látek,
 - d) provést průzkum z obou protilehlých portálů tunelu průzkumnou skupinou dostatečně vybavenou dýchacími a osvětlovacími prostředky; při průzkumu se zaměřit zejména na záchranu osob, prověřit spojení v tunelu a možnosti odvětrání a zjištění polohy mimořádné události od portálu tunelu,
 - e) doporučuje se zřídit štáb velitele zásahu, zajistit místo pro týl a k umístění a evidenci raněných, popř. určit a označit místo pro leteckou záchranou službu a ostatní složky IZS,
 - f) posoudit odvětrání tunelu, nepostupovat z té strany, kde hrozí žíhavé plameny, pokud to lze vytvořit dva bojové úseky a postupovat z obou protilehlých portálů tunelu; pokud má tunel dvě souběžné tunelové trouby lze s výhodou vést bojové rozvinutí tunelovou troubou v níž nevznikl požár nebo nehoda,
 - g) prioritně zajistit vyproštění a záchranu osob, v případě nehody osobního vlaku stanovit skupiny záchranářů pro vyhledání, pro vyproštění, první pomoc a vynášení z tunelu na předem stanovené místo k prvnímu ošetření, je nutné prověřit zda nejsou osoby potřebující pomoc na obou stranách mimořádné události ve směru k portálům nebo v zařízeních pro únik z tunelu,
 - h) posoudit možnost odvětrání tunelu pomocí nouzového větrání nebo přenosných ventilátorů,
 - i) nestříkat vodu na rozpálené konstrukce obvodových stěn tunelu,
 - j) zajistit osvětlení místa zásahu a tunelu,
 - k) dohodnout způsob spojení mezi oběma portály tunelu a se skupinami hasičů a záchranářů v tunelu,
 - l) zavést kontrolovaný režim vstupu a výstupu z tunelu obou portálů pro všechny osoby a hasiče, zamezit vstup nepovolaným osobám.

III.

Očekávané zvláštnosti

- 7) Při provádění zásahu v tunelu je nutné počítat s následujícími komplikacemi:
- a) velká potřeba sil a prostředků a dlouhodobé nasazení jednotek,
 - b) nedostatečné vybavení tunelu pro zásah jednotek,
 - c) snížená výška trolejového vedení,
 - d) špatný přístup k portálu tunelu a k místu nehody uvnitř tunelu,
 - e) nedostatek požární vody v místě zásahu, její velká spotřeba a nutnost dálkové dopravy vody, zdroje vody jsou značně vzdáleny, nebezpečí vzniku úrazu hasičů (kabelové lávky, kanály),

- f) malá viditelnost, teplo, toxicita zplodin hoření, žíhavé plameny, „odstřelující“ konstrukce tunelu,
- g) v případě nehody osobního vlaku značné množství postižených osob a jejich nesnadné vyhledání,
- h) nároky na dýchací techniku úměrně vzrůstající s délkou tunelu,
- i) nároky na fyzickou a psychickou odolnost hasičů,
- j) zpravidla nedostatečný výkon běžných vyprošťovacích zařízení ve vybavení jednotek,
- k) omezená funkce spojení pomocí radiostanic,
- l) velká potřeba osvětlovacích prostředků s dlouhodobým nasazením,
- m) komplikovaná nehoda - nebezpečí vzniku požáru havarované soupravy a nebo únik nebezpečných látek,
- n) omezený pohyb v tunelu,
- o) omezená účinnost technických prostředků k nouzovému odvětrání tunelu (přenosných i ve vybavení tunelu).